

వీరాంజనేయులు - రామాంజనేయులు

వీరాంజనేయులు వానరుడు. రామాంజనేయులు మానవుడు. వీరాంజనేయులు కాపురం చెట్టుమీద. రామాంజనేయులు కాపురం ఇంట్లో. వీరాంజనేయులు వయసు ఆరేళ్లయితే, రామాంజనేయులు వయసు అరవై ఏళ్లు. వీరాంజనేయులు యువకుడు, బలాధ్యుడయితే, రామాంజనేయులు వృద్ధుడు, బక్కప్రాణి. ఇప్పుడు ఇద్దరికీ వైరం. నిప్పుమీద వేసిన ఉప్పులా ఇద్దరూ ఒకరిపేరు వింటే మరొకరు చిటపటలాడిపోతున్నారు.

వీరిద్దరికీ తగాదా వచ్చినప్పటి నుంచీ రామాంజనేయులు భార్య మహాలక్ష్మమ్మకు ఏమీ పాలుపోవడం లేదు. అటు వీరాంజనేయులు పచ్చి జామకాయ ముట్టడం లేదు. ఇటు రామాంజనేయులు గ్లాసు మంచినీళ్లు తాగడం లేదు. అటు రామభక్త హనుమాన్. ఇటు సాక్షాత్తు రాముడు. అటు బిడ్డ లాంటి హనుమ. ఇటు దైవం లాంటి భర్త.

ఇద్దరి మధ్య సయోధ్య కుదర్చడానికి ఆమె చెయ్యాల్సిందంతా చేసింది. కానీ కుదరలేదు. ఇటు దొడ్లో కొమ్మమీద కూర్చున్న హనుమాన్ను తన కోరపళ్లన్నీ బయటపెట్టి ఉగ్రంగా కిచకిచమంటున్నాడు. అటు కోదండరాముడంతటి రామాంజనేయులు మంచం మీద కూర్చుని గుడ్లు పెద్దవి చేసి అరుస్తున్నాడు. ఇలా ఒకరి చూసి ఒకరు కయ్యానికి కాలు దువ్వుతూంటే, మహాలక్ష్మమ్మ పరిస్థితి పొడుచుకున్న రెండు పొట్టేళ్ల మధ్య పడి నలిగిన గొర్రెపిల్ల చందాన వుంది.

అసలెంతటి గొడవకు కారణమయిన నిన్నటి సంఘటన పదే పదే గుర్తుకు వస్తోంది మహాలక్ష్మమ్మకు. నిన్న సాయంత్రం రామాంజనేయులుకు, మహాలక్ష్మమ్మకు చిన్నపాటి ఘర్షణ జరిగింది. రామాంజనేయులు మహాలక్ష్మమ్మ పుట్టింటి వాళ్లను తమషాకు ఏదో అన్నాడు. అది సహించలేని మహాలక్ష్మమ్మ భర్త రామాంజనేయులు తరపు వారిని ఏదో అంది. రామాంజనేయులకు కోపమొచ్చి మళ్లీ ఏదో మాటన్నాడు. మహాలక్ష్మమ్మ తిరిగి ఏదో అంది. ఇలా చిన్న విషయం పెద్దదయింది. దాంతో ఉగ్రుడయిన రామాంజనేయులు పురుషాహంకారంతో భార్య చెంపమీద లాగికొట్టి ఆ కోపంతో దొడ్లోకి వచ్చాడు.

దొడ్లో జామచెట్టు కొమ్మమీద కూర్చుని కిటికిలోంచి అంతా చూస్తున్న హనుమాన్ను వెంటనే జామచెట్టు మీంచి కొబ్బరి చెట్టుమీదకి దూకి చకాచకా పైకెక్కాడు. మరుక్షణంలో రామాంజనేయులు నెత్తిమీద కొబ్బరి బొండాం 'రప్' మని పడింది.

“చచ్చానో బాబో” అంటూ అరచి నేలమీద కూర్చున్నాడు రామాంజనేయులు.

లోపల చెంప పట్టుకుని ఏడుస్తున్న మహాలక్ష్మమ్మ, రామాంజనేయులు కేక విని భర్త కేమయిందో అనుకుంటూ కోపం మరిచి దొడ్లోకి పరుగెత్తుకొచ్చింది. అక్కడి దృశ్యం

చూసి మ్రాన్పడి పోయింది. బిడ్డలాంటి హనుమాన్లను తండ్రి లాంటి రామాంజనేయులు వెదురుగడతో పదేపదే పొడుస్తున్నాడు. ఆ పొడుపులు తప్పించుకుంటూ ఆ కొమ్మమీది నుంచి ఈ కొమ్మమీదికి ఎగురుతున్నాడు హనుమాన్లు. అప్పుడప్పుడూ నడుంపైకెత్తి తల కిందకి వంచి పళ్ళన్నీ బయటపెట్టి ఉగ్రంగా కిచకిచమని అరుస్తున్నాడు. ఆ కోపానికి వాడి పొడవైన తోక నీలుక్కొని పైకి లేచింది. చెవులు నిక్కబొడుచుకున్నాయి. బొచ్చు విచ్చుకుంది. కళ్లు ఎర్రగా మారాయి.

“ఏమిటండీ ఇది. హనుమాన్లను ఎందుకలా పొడుస్తున్నారు?” అంది మహాలక్ష్మమ్మ.

“వాడిని పొడవాలన్నా. చంపాలన్నా. నిన్ను చెంప మీద కొట్టానని వాడు కొబ్బరి కాయతో నాతల బద్దలు కొట్టాడే” ఏడుపు ముఖంతో అన్నాడు రామాంజనేయులు తన మాడు చూపిస్తూ.

కొబ్బరి బొండాం పడ్డచోట మరో చిన్న కొబ్బరి బొండాం లాంటి బుడిపె కట్టివుంది రామాంజనేయులు బట్టతల మీద.

లోపలికి వెళ్ళి ఆయింటుమెంటు తెచ్చిపూస్తూ “హనుమాన్లు పసివాడు. ఏదో తెలిసీ తెలియక చేశాడు. వాణ్ని క్షమించండి” ప్రాధేయపడింది మహాలక్ష్మమ్మ.

“వాడు పసివాడు కాదే పగవాడు. వాణ్ని క్షమించడమా నెవర్. వాడూ నువ్వు ఒక్కటే. ఈ ఇంట్లో వాడో నేనో ఒకరే వుండాలి. ఎవరు ఉండాలో తేల్చుకో” అన్నాడు రామాంజనేయులు ఖరాఖండీగా.

అనడమే కాదు, వెదురుగడ అక్కడ పడేసి కోపంగా లోపలికి వెళ్ళిపోయాడు. మహాలక్ష్మమ్మకు ఇప్పుడు నిజంగా విషయం సీరియస్ అయిందనిపించింది.

తలపైకెత్తి, “నాయనా హనుమాన్లూ” అంటూ పిలిచింది.

పైకొమ్మ మీద కూర్చుని రౌద్రంగా యుద్ధానికి రమ్మన్నట్లు రామాంజనేయుల్ని కవ్వీస్తూ అరుస్తున్న వీరాంజనేయులు క్రింది కొమ్మమీదికి దూకి బుద్ధి మంతుడిలా నిశ్శబ్దంగా కూర్చున్నాడు.

“నాయనా నీ తండ్రి నన్ను కొట్టాడని, నువ్విలా ఆయన్ని కొబ్బరికాయతో కొట్టడం ఏం బాగోలేదు. సంసారం అన్నాక సవాలక్ష సమస్యలుంటాయి. ఇన్నేళ్ల తరువాత ఇదే మొదటిసారి కొట్టడం. వయసు మీరింది కదా. బీపి వచ్చి కొట్టారు. ఆనాడు శ్రీరామచంద్రుడు, సీతమ్మకు చేసిన అవమానం ముందు నాదెంత నాయనా. మీ తండ్రి కోపం నీకు తెలుసు. ఒక్కరోజు ఎక్కడికన్నా వెళ్ళి తలదాచుకుని మరుసటి రోజు యథా ప్రకారం ఈ చెట్టుమీదికి వచ్చేయి. అంతా సవ్యంగా జరుగుతుంది” అంది మహాలక్ష్మమ్మ.

అప్పటి వరకూ నిశ్శబ్దంగా ఉండి శ్రద్ధగా చెవులు రిక్కించి విన్న హనుమాన్లు చివరి మాటకు ఉగ్రుడై భయంకరంగా పళ్లు వెళ్ళబెట్టి కిచకిచమని శబ్దం చేసి లంఘించి చెట్టు కొమ్మల పైకి ఎగబ్రాకి గుబురు ఆకుల్లో తోక వేలాడేసి సైలెంటుగా కూర్చున్నాడు.

మహాలక్ష్మమ్మ చెట్టుకింద నిలబడి గుబురులోంచి వేలాడుతున్న హనుమాన్లు వాలాన్నే చూస్తూ ఎన్నో విధాల బ్రతిమాలింది. ఊహు..... ఎలాంటి కదలికా లేదు. నిశ్శబ్దంగా అలాగే కూర్చుండి పోయాడు హనుమాన్లు. ఆనాటి రామాంజనేయ యుద్ధాన్ని దేవతలు ఆపారు. కాని ఈ నాటి వీరాంజనేయులు-రామాంజనేయులు యుద్ధాన్ని ఆపడం మహాలక్ష్మమ్మ తరమవుతుందా?

ఏం చేయలేని మహాలక్ష్మమ్మ వంట పనిలో మునిగి పోయింది. వంట చేస్తూనే మహాలక్ష్మమ్మ తమకూ హనుమాన్లకూ వున్న అనుబంధాన్ని ఒక్కసారి గుర్తు తెచ్చుకుంది.

రామాంజనేయులు ఎక్కడెక్కడో పనిచేసి రిటైరైన తరువాత కాలనీలో తమ సొంత ఇంటికి తిరిగి వచ్చాడు.. అప్పటికే అతని కొడుకు కోడలూ కెనడాలో, అల్లుడు కూతురూ బ్రెజిల్లో ఉద్యోగ రీత్యా ఉంటున్నారు. అంత పెద్ద ఇంట్లో ఇప్పుడు రామాంజనేయులు, మహాలక్ష్మమ్మ ఒకరికొకరు తోడుగా కాలం గడుపుతున్నారు.

ఆ రోజు మధ్యాహ్నం కోతులు కోలాహలంగా దూకుతూ పరుగులు పెడుతున్నాయి. ఆ భీకరమైన అరుపులకు భార్యసమేతంగా దొడ్లోకి వచ్చాడు రామాంజనేయులు. దొడ్లో తమ చెట్లమీద అవి ఎగురుతూ పోతూంటే చిత్రంగా చూస్తున్న వాళ్ళ కాళ్ళ దగ్గర 'తప్'మని జానెడు కోతిపిల్ల కింద పడింది. తల్లిపొట్ట కరుచుకుని ఉన్న ఆ పిల్ల కోతికి ఏ చెట్టు కొమ్మ తగిలిందో కింద పడింది. తల మీద చిన్న రక్తపుగాయం. తల్లికోతి మళ్ళీ తిరిగి రానేలేదు. వెనుకనుంచి కోతులు పట్టే వాళ్ళు వలలు, కర్రలు తీసుకుని ఇల్లిల్లా దాటుకుంటూ వస్తూంటే అప్పుడు అర్థమయింది రామాంజనేయులికి, వీళ్ళని చూసే కోతులు ఇలా దౌడు తీశాయని.

వాళ్ళు వచ్చేలోగా మహాలక్ష్మమ్మ ఆ బాలమర్కటాన్ని మృదువుగా తన రెండు చేతులతో పట్టి, తన పైట చెంగులో దాచుకుని లోపలికి తీసుకెళ్ళింది. బెడ్ రూమ్ లో పడుకోబెట్టి ఏసీ అన్ చేసింది. గాయాన్ని శుభ్రంగా తుడిచి పొడరు అద్దింది. ఈ లోపల కోతులు పట్టేవాళ్ళు దొడ్లన్నీ దాటుతూ తమ దొడ్డికూడా దాటిన తర్వాత లోపలికి వచ్చాడు రామాంజనేయులు.

గదిలోకొచ్చి కోతిపిల్లనే చూస్తుందిపోయాడు రామాంజనేయులు. సన్ననికాళ్ళు, చేతులు, అగ్గిపుల్లలాంటి చేతివేళ్ళు, కాలివేళ్ళు. పొడవైన మూతి, చిన్న నుదురు, నెత్తిమీద పొట్టిగా వున్న పల్చని నూనూగు వెంట్రుకలు. పిడికిలంత శరీరం. కదలకుండా పడి వుంది.

ఇంతలో గ్లాసునిండా పాలతో వచ్చింది మహాలక్ష్మమ్మ. చేతిలో స్పూను. రామాంజనేయులు జాగ్రత్తగా కోతిపిల్ల నోరు తెరిచాడు. మహాలక్ష్మమ్మ ఇంకా జాగ్రత్తగా దానినోట్లో స్పూనుతో పాలు పోసింది. వేడివేడి పాలు నాలుగు చుక్కలు గొంతులో దిగేసరికి

కోతిపిల్లకు చలనం వచ్చింది. కాళ్ళు, చేతులు కదిలించింది. కళ్ళు మూసుకునే అరగ్లాసు పాలు తాగింది. తర్వాత తల పక్కకు తిప్పి అటు తిరిగి పడుకుంది.

“హనుమాన్లు బ్రతికాడండీ” సంతోషంగా అంది మహాలక్ష్మమ్మ.

తరువాత భర్తతో “వీడ్ని నేనే పెంచుకుంటానండి. చిన్న పిల్లలు లేని మన ఇంట్లో వీడే చిన్ని కృష్ణుడు” ఎక్కడో దూర దేశాల్లో ఉన్న మనవళ్ళు, మనవరాళ్ళను గుర్తుకు తెచ్చుకుంటూ అంది.

రామాంజనేయులు కాదనలేదు. పైపెచ్చు ప్రోత్సహించాడు కూడా. వెంటనే పుస్తకాల షాపుకెళ్ళి కోతుల జీవన విధానాన్ని తెలియజెప్పే ‘ప్రైమటాలజీ’ అనే పుస్తకాన్ని కొనుక్కొచ్చి పెంపకంలో మెలకువలు కూడా చెప్పాడు. ఆ రాత్రి మహాలక్ష్మమ్మ పక్కలో పడుకున్న హనుమాన్లు, ఉదయాన్నే కళ్ళు తెరిచి ఆమె తన తల్లికాదని, ఆమెను వదిలి, తను పుట్టినప్పటి నుండి చూస్తున్న పచ్చని చెట్లు, చిక్కని కొమ్మలు, తన జాతి ప్రాణులు కానరాక కిచకిచమంటూ అరవసాగాడు.

మహాలక్ష్మమ్మ లేచి భర్త రామాంజనేయులు సహాయంతో తిరిగి జాగ్రత్తగా హనుమాన్లుని పట్టుకుని ఒళ్ళో పడుకోబెట్టుకుని స్పానుతో పాలు తాగించింది. తర్వాత భయం లేదన్నట్లు వీపు తట్టింది.

ఇలా నాలుగు రోజుల పాటు బెడ్ రూమ్ లోంచి బయటికి రానీకుండా పాలుపోస్తూ సాకింది మహాలక్ష్మమ్మ. హనుమాన్లు ఏమనుకున్నాడో ఏమో మొదటి రోజు అల్లరి చేయడం తప్ప మరేనాడు అల్లరి చేయలేదు. అయిదవ రోజు హనుమాన్లును ఎత్తుకుని దొడ్లోకి వచ్చింది మహాలక్ష్మమ్మ. రామాంజనేయులు జామచెట్టు కొమ్మవంచి, పండుకోసి హనుమాన్లు నోటికి అందించాడు. తన చిన్నచిన్న పళ్ళతో కొరికి కొరికి తిన్నాడు హనుమాన్లు.

రోజులు గడుస్తున్నాయి. పగలు వంట చేసుకునేటప్పుడు మాత్రమే దొడ్లో చెట్లమీద ఉంటాడు. మిగతా సమయాల్లో మహాలక్ష్మమ్మ కొంగు పట్టుకుని తిరుగుతూ వుంటాడు హనుమాన్లు. మహాలక్ష్మమ్మ పూజ చేసుకునేటప్పుడు ఆమె పక్కనే బుద్ధిగా కూర్చుని ఆమె దేవుడి మీదపాడే భక్తి గీతాలు శ్రద్ధగా వింటాడు. పూజ అయిన తర్వాత దేవుడికి నైవేద్యం పెట్టి, హారతిచ్చి గంట మోగిస్తుంటే రెండు చేతులెత్తి సీతా, లక్ష్మణ, ఆంజనేయ సమేతుడైన రాముడికి భక్తి భావంతో దండం పెడుతాడు హనుమాన్లు. ఇదంతా మహాలక్ష్మమ్మ చేయించిన అలవాటు.

రాత్రుళ్ళు చెట్టుమీద నుంచి పట్టుకొచ్చి, ఒళ్ళో కూర్చోబెట్టుకుని ‘జై హనుమాన్’ సీరియల్ చూపించేది. ‘నువ్వంతటి వాడివికావాలిరా’ అంటూ హనుమాన్లతో చెప్పి, హనుమాన్లు కళ్ళలో కనిపించే ఆనందాన్ని తనూ పంచుకునేది మహాలక్ష్మమ్మ.

రామాంజనేయులు కూడా హనుమాన్లుని బాగా ముద్దు చేసేవాడు. సాయంత్రం పూట రోజూ హనుమాన్లుని ఎత్తుకుని దగ్గరలోని పార్కుకి వెళ్ళేవాడు. అక్కడ రిటైర్ అయిన మిగతా

ఉద్యోగులు అతన్ని గేళిచేసినా పట్టించుకునేవాడు కాదు. సరిగ్గా నలభై ఏళ్ళ క్రితం 'హామ్' అనే పేరుగల మర్కటం మొదటిసారిగా అంతరిక్షయానం చేసి వ్యోమగామిగా పేరొందింది. ఈ విషయం చెప్పి అప్పుడప్పుడు హనుమాన్లని 'హామ్' అని ముద్దుపేరుతో పిలిచేవాడు.

సంవత్సరం గడిచిపోయింది. ఒక రోజు యధాప్రకారం చెట్టు కిందకు వచ్చి 'షికారుకు పోదాం రమ్మని' చేతులు చాలి పిలిచాడు రామాంజనేయులు. కొమ్మమీది నుంచే రానన్నట్టు తల అడ్డంగా వూపి పళ్లు బయటపెట్టి కిచకిచమన్నాడు హనుమాన్లు.

ఏమీ అర్థం కాక ఆలోచిస్తున్న రామాంజనేయులతో "హనుమాన్లు అడ్డాలనాటి బిడ్డ కాదండీ, వాడు పెద్దవాడయ్యాడు. పదిమందిలో ఇంకా తండ్రి చాటు బిడ్డలా వుండడం వాడికి ఇష్టం లేనట్టుంది. మీరొక్కరే వెళ్ళిరండి" అంది అక్కడే ఉన్న మహాలక్ష్మమ్మ.

"అదా అసలు సంగతి. వస్తానా హనుమాన్లు" అంటూ అక్కడి నుంచి కదిలాడు రామాంజనేయులు.

ఆ రోజు పార్కుకు వెళ్లిన రామాంజనేయులుని అందరూ "రామాంజనేయులూ! వీరాంజనేయులు ఏడి?" అని అడిగారు. అందరికీ తగిన సమాధానం చెప్పేసరికి తలప్రాణం తోకకొచ్చింది రామాంజనేయులుకి. ఇంటికొచ్చి హనుమాన్లు తనకే కాక తన స్నేహితులకి ఎంత ఆత్మీయుడయిందీ భార్యతో చెప్పి మరీ ఆనందించాడు రామాంజనేయులు. అటువంటి హనుమాన్లు ఇప్పుడు తన భర్తకు బద్ధ విరోధి అయ్యాడు. అవన్నీ గుర్తుకు తెచ్చుకుని కన్నీళ్ళు తుడుచుకుంది మహాలక్ష్మమ్మ.

రెండో రోజు గడిచి మూడో రోజు వచ్చింది. అయినా అటు హనుమాన్లు, ఇటు రామాంజనేయులు తమ తమ సత్యాగ్రహాలు మానేశారు. వాళ్లని చూసి మహాలక్ష్మమ్మ ఆహారం ముట్టడం లేదు.

ఆ రోజు మధ్యాహ్నం, స్నేహితుడు రెండు రోజులుగా ఎందుకు షికారుకు రావడం లేదో తెలుసుకోవడానికి వచ్చిన అప్పారావు, రామాంజనేయులు చెప్పిందంతా విన్నాడు. తిరిగి వెళుతూ దొడ్లోకి వచ్చి, చెట్టుమీదకి చూస్తూ "ఆప్టాల్ కోతితో నీకు విరోధమేమిట్రా. కోతులు పట్టేవాడిని పిలిపిస్తే పట్టుకుపోతాడు" అంటూ నోరు జారాడు.

అంతే పై నుంచి అప్పారావు మీద జామకాయల జడివాన కురిసింది. ఫలితం అప్పారావు అపోలో హాస్పిటల్లో అడ్మిట్ అయ్యాడు.

"పాపం అప్పారావు అన్నయ్యకు, హనుమాన్లు మాట్లాడలేడనేగాని, మనభాష పూర్తిగా అర్థమవుతుందని తెలియనట్టుంది. తనతల్లి తనకు దూరమయిన కారణం గుర్తొచ్చి ఆవేశంతో ఊగిపోయాడు బుజ్జి హనుమాన్లు" అనుకుంటూ కళ్ళొత్తుకుంది మహాలక్ష్మమ్మ.

మూడవరోజు రాత్రి గడిచి నాలుగవ రోజు ప్రవేశించింది. పరిస్థితి యధాతథం. ఆరోజు ఉదయం పది గంటల సమయంలో బుట్ట తీసుకుని నీరసంగా ఎక్కడికో బయలు దేరింది మహాలక్ష్మమ్మ.

అలా వెళ్ళిన మహాలక్ష్మమ్మ మధ్యాహ్నం పన్నెండు గంటలకు తిరిగొచ్చింది. వెళ్ళేప్పుడు ఎక్కడికి వెళ్ళేది చెప్పకుండా వెళ్ళడమే కాకుండా, తిరిగి వచ్చి, ఎక్కడికి వెళ్ళి వచ్చిందీ చెప్పకపోయేరికి ఒళ్ళుమండింది రామాంజనేయులుకి.

అరిచే ఓపిక లేక “నీకు బుద్ధిలేదే” అన్నాడు రామాంజనేయులు మంచం మీద పడుకునే.

ఆవేశంతో నిప్పులు కక్కింది మహాలక్ష్మమ్మ. “ఎవరికండీ బుద్ధిలేంది? మీకా! నాకా! మీ అనుమానాలు అపార్థాలతో అటు హనుమాన్నుని పస్తుపెట్టారు. ఇటు మీరూ పస్తున్నారు. నన్నూ పస్తుండేట్టు చేశారు. ఈ రోజు ఉదయం దొడ్లోకి వెళ్ళిన నాభుజం మీద కొబ్బరికాయ పడింది. పైకి చూస్తే చెట్టుమీద హనుమాన్ను వున్నాడు. మిమ్మల్ని కొట్టిన హనుమాన్ను, నన్నూ ఎందుకు కొట్టాడు అని ఆలోచించాను. నాకెందుకో అనుమానమొచ్చి దొడ్లో దాచిన మిమ్మల్ని కొట్టిన కొబ్బరికాయను, నామీద పడ్డకొబ్బరి కాయనూ మన ప్రక్కవీధిలో వున్న అగ్రికల్చరల్ ఆఫీసరు దగ్గరకు తీసుకెళ్ళాను” ఆగింది మహాలక్ష్మమ్మ.

మళ్ళీ ఊపిరి తీసుకుని మాట్లాడడం మొదలు పెట్టింది మహాలక్ష్మమ్మ. “ఆయనతో జరిగిందంతా చెప్పాను. ఆయన రెండు కొబ్బరికాయలనూ పరీక్ష చేసి ‘ఇవి ఎవరో పీకి విసిరినవి కావమ్మా. ‘ఇరియోఫిడ్ నల్లి’ అనే పురుగు కాయల తొడిమల వద్దచేరి రసం పీల్చడం వలన తొడిమ బలహీనమై కాయలు రాలాయి’ అంటూ వివరంగా చెప్పాడు. అప్పుడర్థమయింది. మీ ఉగ్రరూపం చూసిభయపడి చెట్టెక్కిన హనుమాన్ను మీరూ రోజు ఎంతగా అపార్థం చేసుకున్నారో. వెళ్ళండి, వెంటనే హనుమాన్నకి క్షమాపణ చెప్పండి”

అంతా అర్థమయిన రామాంజనేయులు పశ్చాత్తాపంతో కుంగిపోయాడు. శరీరంలోకి లేని బలం తెచ్చుకుని నేరుగా చెట్టుకిందకి వచ్చాడు.

“నాయనా హనుమాన్నా! తప్పు నాదేరా. క్షమించు” అంటూ చేతులు చాచాడు.

ఆ పిలుపు కోసమే ఎదురుచూస్తున్న హనుమాన్ను చెట్టుమీద నుంచి రామాంజనేయులు చేతుల్లోకి దూకాడు. తన రెండు కాళ్ళనూ రామాంజనేయులు నడుము చుట్టూ పెనవేసి, రెండు చేతులతో రామాంజనేయులు మెడను కొగిలించుకున్నాడు.

ఆ దృశ్యం చూస్తున్న మహాలక్ష్మమ్మకు కన్నుల పండువుగా వుంది *

(ఆంధ్ర భూమి వీక్షి, తేది 16-1-03)